

MÜMİN ERKUNT ile Mülakat

PİYASA: Müteşebbisliğe nasıl başladınız? Nasıl bir süreçten sonra müteşebbis oldunuz?

ERKUNT: İsterseniz önce doğuşum, ailem, tahsilim hakkında kısa bir bilgi sunayım, ondan sonra da çalıştığım işler ve nihayet teşebbüslerimiz hakkında bilgi vereyim. Ben Cumhuriyetle yaşıttım. 1923 yılında Cumhuriyet bayramından iki ay sonra doğmuşum. 1923 sonu ile 1924 başlarında Türkiye harpten yeni çıkmış, ülke fevkalade fakir durumda. Babam bir din adamı idi, ancak hayatını müteşebbislikle kazanan bir insandı. Tahta kaşık imalatı yaparak ticarete başlamış, daha sonra farklı ticarî faaliyetlerde bulunmuş. Konya'nın en muteber tüccarlarından biri haline gelmiş. Ancak ben dört buçuk yaşındayken babamı kaybettim. Annem dört çocukla birlikte yalnız kalmıştı. Hayatımız çok sıkıntılı bir şekilde devam ediyordu. İlkokula 1930 yılında Konya'da başladım. 1935 yılında mezun oldum. Ortaokulu da Konya'da okudum. 1938 yılında Devlet Parasız Yatılı sınavına girdim, kazandım. Lise tahsilimi Kabataş Erkek Lisesinde yaptım. Liseyi bitirdikten sonra üç ayı üniversite giriş sınavına katıldım. Yüksek öğretmen okulu, orman fakültesi ve yüksek mühendis okulu. Üç giriş sınavını da kazandım, ancak ilk tercihim mühendis olmaktı. Fakat o sene 600 kişi mühendis okulu sınavına girmişti, 120 kişi sınavı kazandı, ben de bu 120 kişi arasındaydım. Yalnızca 15 kişiyi yatılı olarak aldılar. Ancak ben ilk onbeş kişi arasına giremedim. İstanbul'da ailemin beni okutma imkânı olmadığından, Orman Fakültesi'ne girdim. Birkaç ay sonra Devlet Demiryolları Avrupa'da yüksek mühendis tahsili yaptırmak için sınav açtı. Bu sınavı da kazandım. 1942 yılının sonlarında Almanya'ya gönderildik. 20 kişilik bir gruptuk. Almanya 1939 yılında başlattığı İkinci Dünya Harbini yaşıyordu. Rochlitz şehrindeki lisede 5 ay Almanca lisanımı ilerlettim. 1943 yılının ilkbaharında Dresden Yüksek Mühendis Okulu Elektrik Mühendisliği bölümüne kayıt oldum. Almanya harbin en sıkıntılı günlerini yaşıyordu. 1944 yılı ortalarında Türkiye önce Almanya ile siyasi ilişkisini kesti. Türkiye ile haberleşme imkânı kalmadı. 1945 yılı ilk aylarında Türkiye (şeklen) Almanya'ya harp ilan etti. Dekanlık Alman eğitim bakanlığı-

ğından özel müsaade aldı ve Türk talebeleri tahsillerine devam ettiler. Şubat 1945'te Dresden şehri büyük bir bombardımana uğradı ve şehrin büyük bir bölümü bir gecede harap oldu.

Bu bombardımandan sonra Almanya'da okuyan bütün Türk talebelerinden öğrenimlerini tamamlayanlar Türkiye'ye dönerken öğrenimlerini tamamlamayanların İsviçre'ye geçmesine karar verildi. Mayıs 1945'te yaklaşık 250 Türk talebe İsviçre'ye geçtik. Büyük çoğunluk Zürih'te öğrenimlerine devam etti. Ben de İsviçre'de Zürih Yüksek Mühendis okulunda tahsilime devam ettim, Temmuz 1949'da Elektrik Yüksek Mühendisi olarak mezun oldum. Son sene Zürih Üniversitesi'nde ekonomi, modern demokrasi derslerine de devam ettim.

Mühendis olduktan sonra ileri bir sanayi ülkesinde uygulamaları görmek için Zürih şehrinde küçük bir trafo imalathanesinde iş bulup çalışmaya başladım. Yaptığım hesaplar sonunda şirketin üretmekte olduğu neon lambalarında kullanılan sapma trafolarında % 10 -30 arasında maliyet tasarrufu sağladım. Yaptığım hesaplar ile nihai mamullerde elde edilen fiziki verilerde sapmanın % 1'i geçmediğini gördüm. Tahsil esnasında öğrendiklerimin ne kadar doğru şeyler olduğuna inandım. Böylece kendime büyük bir güven geldi.

Uygulamada görgü ve bilgimi artırmak için küçük imalathanede daha uzun çalışmanın bana fazla bir şey kazandırmayacağını düşündüm ve o işten ayrıldım. Bir tahsil arkadaşımın ailesinin yardımı ile Westfalya Elektrik şirketinde bir iş buldum. Bu şirket Westfalya'da elektrik üretiyor ve dağıtımını yapıyordu. Kasım 1949'da bu kuruluşa çalışmaya başladım. Kısa bir zaman sonra bana gerçek bir görev verilmesini istedim ve bana bir araştırma görevi verildi. Daha önce yapılan bir çalışmanın hatasını buldum, böylece itibarım derhal arttı. Bölüm başkanı bana yeni araştırma görevleri veriyordu. Bölüm başkanı araştırma sonuçları için yazdığım raporları (VDE) Elektrik Mühendisleri Odası toplantılarına götürüyordu ve bu raporlarım orada müzakere ediliyordu. Bölüm başkanı toplantı dönüşü bana raporun çok iyi kabul gördüğünü söylüyor ve teşekkür ediyordu.

O yıl (1950) Westfalya Elektrik Şirketi 2. Dünya Savaşı'nda tahrip olan elektrik üretim tesisi ve dağıtım şebekeleri için devamlı yatırım yapıyordu. Bölüm başkanı ihaleyi kazanıp onarımlar yapan veya yeni üniteleri üreten firmalara giderken Baş mühendisle beraber beni de yanına almaya başladı. 1950 senesinin Haziran ayında bölüm başkanına şirketten ayrılıp Türkiye'ye döneceğimi söyledim. Bana "Bizden ayrılma bir Alman üniversitesinde bizim hesabımıza doktora çalışması yap" dedi. Teklifi için teşekkür ettim, ancak T.C.D.D. hesabına okuduğumu, memleketime dönmek zorunda olduğumu söyledim. 1950 yılının yazında Türkiye'ye döndüm ve T.C.-D.D. Genel Müdürlüğü'nden görev istedim. Haydarpaşa işletmelerinde çalışmamı teklif ettiler, kabul ettim. Ama Haydarpaşa işletmesinde boş mühendis kadrosu olmadığı için Revizör kadrosu ile görevlendirildim. Üç hafta sonra Ankara'da Genel Müdürlükte çalışmam teklif edildi, kabul ettim. Mühendis kadrosu olmadığı ve ek görev verilmediği için çok düşük bir ücretle çalışmak zorunda bırakıldım. 1951 yılı Mart ayında benim için de mühendis kadrosu oluşturuldu ve böylece ek görev de verildi.

1950 yılının Mayıs ayında yapılan genel seçimde CHP, T.B.M.M.'de azınlığa düşmüş, Demokrat Parti de yeni hükümeti kurmuştu. Mülkiye mezunu bir yüksek bürokratin mühendisler istifa etseler bile demiryolu subayları ile bu işi yürütebileceklerini iddia etmesi ve ulaştırma bakanı olan bir emekli subayın da bu teklifi uygun bulması sonucu T.C.D.D.'de bütün mühendislerin ek görevleri kaldırıldı. 120 mühendis T.C.D.D.'den istifa etti. 1951 Mayıs ayında askerlik görevimi yapmak için T.C.D.D.'den istifa ettim ve askerlikten sonra da T.C.D.D.'ye dönmeme-ye karar verdim.

Nisan – Ekim 1952 döneminde yedek subay okulunda eğitim gördüm. Kasım 1952 – Nisan 1953 döneminde Erzincan'da 18. Kolordu Komutanlığı'nda inşaat müdürlüğünde elektrik mühendisi asteğmen olarak 6 ay çalıştım, terhis olup Ankara'ya döndüm. Önce Hava Meydanları inşaat müdürlüğünde 1 ay, sonra da 6 ay Toprak Mahsulleri Ofisinde Fen şubesinde çalıştım. 1953 yılının sonlarında bu görevimden de ayrıldım. Türkiye'de 1950 yılında iktidara gelen Demokrat Parti hükümeti Türkiye'nin elektrifikasyonu için santraller ve şehir şebekeleri kurma çalışmalarını sürdürüyordu. Bir tahsil arkadaşımın müdür olduğu bir elektrik taahhüt firmasında çalışma teklifi aldım. Kasım 1953'te çalışmaya başladım. Hem proje işleri hem de uygulama işlerinde çalıştım. Mardin ve Bor şehirlerinin şebeke ve santrallerinin kurulmasında ve sonra da Hazar elektrik santrali ile Hazar-Maden, Hazar-Erzincan Havai hatları inşaatında şantiye şefi olarak çalıştım.

Türkiye 1954-1955 yıllarında bir döviz darboğazına girdi. Döviz transferleri yapılamaz hale gelince mütaahhit şirketin işleri durma noktasına geldi, bu görevimden de ayrıldım.

O yıllarda Et-Balık Kurumu Türkiye'nin bazı illerinde kombinalar kuruyordu. Ankara et kombinasında Fen Şubesinde çalışmaya başladım. 1953 yılında kardeşim Ankara'da adi ortaklık olarak Erkunt Döküm ve Model Atölyesi'ni kurmuştu ve ben de küçük tasarruflarımla bu kuruluşa ortak olmuşum ve kendisini teknik ve idari bakımdan destekliyordum. 1955'te Et-Balık Kurumu'ndan ayrıldım ve "Erkunt Kollektif Şirketi Y. Mühendis Mümin Erkunt ve Ortakları" adlı şirketi kurduk. Bu şirketi Almanya'daki ve İsviçre'deki tahsil arkadaşlarım da ortak oldular. Bu şirket 1961 yılına kadar devam etti. 1961 yılının Mart ayında şirketin cinsini kollektiften Anonime dönüştürdük. Ortaklarımızın bir kısmı Anonim şirkete katılmadılar. Ayrılan ortaklarımıza gereken ödemeleri yaptık. Malî bakımdan bir hayli sıkıntılı günler geçirdik. Bankalardan küçük kuruluşların kredi alabilmesi bugünkünden daha da zordu. Konya'daki bağımızı satarak öz kaynağımızı büyüttük.

İlk çalıştığımız kiralık atölye Ankara'da İstanbul caddesi, Bezen sokakta küçük bir dükkandı. 1954 yılında Ankara İstanbul Devlet yolu 8. km de kuruluşumuzun ilk yerleşim yeri olan 8314 m² büyüklüğündeki araziye satın aldık. 1955 ve 1956 yıllarında bugünkü kuruluşumuzun nüvesini oluşturan döküm ve makina fabrika binasını inşa ettik.

PIYASA: Başlangıçta toplam sermayeniz ne kadardı?

ERKUNT: Erkunt Kollektif Şirketini kurduğumuzda sermayemiz 270.000,-

TL idi. Anonim şirket kurulurken tescil edilen sermaye 1.000.000,-TL, ödenmiş sermaye de 800.000,-TL idi.

PİYASA: Siz ve arkadaşlarımızın sanayicilik yapmak için Ankara'yı tercih etmenizin nedeni neydi? O tarihlerde Ankara'da sanayi var mıydı? Yoksa ilk faaliyette bulunan siz miydiniz?

ERKUNT: Evimiz ve çalışma yerimiz Ankara'da olduğu için işyeri olarak Ankara'yı seçtik. O zaman Ankara'da fabrika olarak yalnız birkaç devlet fabrikası vardı. Özel sektörün küçük imalathaneleri vardı. Biz de işe küçük bir imalathane ile başladık. Kardeşim Abdullah Erkunt sanat okulunda model öğretmeni idi. Bir döküm ustası ve 8-10 işçi ile ilk işyerini 1953 yılında kurmuştu. İlk aldığı büyük iş NATO'nun bir müteahhit firmasından hava meydanları inşaatı için gerekli infilak borusu üretimi idi.

Anonim şirketi kurup, Ankara- İstanbul Devlet yolundaki döküm fabrikasını kurduktan sonra seri imalat olarak DIN normlarına göre pıssu boruları ve parçalarını üretmeye başladık. DIN normlarına göre ürettiğimiz pıssu boru ve parçaları daha sonra TSE standardı olarak kabul ve neşredildi.

Bu işlerimizin yanında Makine Kimya Endüstrisi Kurumu için dokuma tezgahlarının gövde dökümlerini, daha sonra yine aynı kuruluşun ürettiği torna tezgahlarının gövde ve aksamını dökmeye başladık. Daha ileri yıllarda Türkiye'de traktör üretimi başlayınca gerekli döküm parçalarının modellerini yaptık, istenen yüksek vasıfta gri pikten dökerek ve büyük kısmını da işleyerek yani komponent haline getirerek sattık.

PİYASA: Şirketin kurumsallaşmaya geçişinde şu olay, şu tarih önemlidir diyebileceğiniz bir dönüm noktası var mı?

ERKUNT: Türkiye'de üretilmeye başlanan otomobil kamyon ve otobüslerin gri pik döküm parçalarını üretmeye başladık. Bu dönemde Ercan Anonim Şirketi ile MAN Ankara'da ortaklaşa bir motor fabrikası kurdular. Biz de motor ve aksamının üretimini üstlendik.

Hem dökümhane hem makina fabrikamızı devamlı büyüttük, en modern makine ve teçhizatla donattık. 1994 yılında Ankara Organize Sanayi sahasında ikinci çok modern dökümhanemizi devreye aldık.

15 yıldan beri Avrupaya satış yapıyoruz. Önce Almanya, sonra İngiltere ve son olarak da İtalya'ya ihracat yapıyoruz. 6 sene önce ABD firması GM'e büyük miktarda motor parçaları üretmeye başladık. Türkiye – Amerika yolunun uzak oluşu ve GM'nin çok büyük bir sınai kuruluş olması, organizasyonun büyüklüğü ve teknik ve ticarî konularda muhatap bulmaktaki zorluklar sonucu ilişkilerimiz kesildi.

Üretimimiz arttıkça kadromuzu büyüttük, toplam kalite yönetimine ve eğitime çok önem verdik. Yüksek kaliteyi sağlamak içinde hiçbir fedakarlıktan kaçınmadık.

PİYASA: Şirket sermayenizi nasıl oluşturdunuz?

ERKUNT: NATO hava meydanları için imal ettiğimiz boruların satışından kâr etmeye başladık, tahsil arkadaşlarımın ve benim elektrik işleri taahhüt firmasından elde ettiğim ücretlerden yaptığım tasarruflar, ev ve bağımızın satışlarından elde ettiğimiz bedeller kolektif şirketin sermayesini oluşturdu. Kolektif şirketten

Anonim şirkete geçerken, Anonim şirkete katılmayan ortaklarımıza ödenen tutarlar sermayemizi küçülttü. Anonim şirketin ikinci, üçüncü yıllarında elde ettiğimiz kârlarla sermayemiz tedricen büyüdü. Sonradan Anonim şirkete katılan arkadaş ve ahbablarımızla şirketin hızla büyüyüp yeni arazi alışlarımız döküm ve makina fabrikalarımızın yatırımları sürdü. Tanzim ettiğimiz fizibilite raporları sonucu önce Sanayi Bakanlığı, daha sonra Yatırım Teşvik Genel Müdürlüğü'nden aldığımız Sanayi Yatırım Teşvik Belgelerine müsteniden ve bankalardan aldığımız müsait şartlı yatırım kredileri ve oluşan amortismanlarımızla hiç zorlanmadan yatırımlarımıza devam ettik.

1990 yılından itibaren yatırımlarımızda yüksek faizli banka kredileri kullanmadık. 1998 yılında başlayıp süregelen ekonomik kriz döneminde de yatırımlara devam ettik. Bu dönemde de hiç yatırım kredisi kullanmadık. Halen yatırımlarımız (sabit değerlerimiz) ile işletme sermayemiz toplamı rayiç değerlerle yaklaşık 40 milyon ABD Dolarını bulmaktadır.

PİYASA: Ankara Sanayi Odası'nın kuruluşu esnasında sizinle birlikte hangi iş adamları hareket etti?

ERKUNT: Bir sanayi odası kurulurken mevzuata göre 4 kişilik bir müteşebbis heyet oluşturulması gerekiyordu. Ankara Ticaret ve Sanayi Odası'nda sanayiciler olarak bir azanlık idik. Bu odanın yönetiminde bulunanlar genellikle tüccarlar idi. Sanayi konularına vakıf değillerdi. 1960 yıllarında Türkiye'de sanayi kuruluşlarının mühim problemleri vardı. Bu problemler ancak sanayicilerin bilgileri ve araştırmaları sonucu oluşturduğu yapıcı tekliflerin yetkili mercilerce hayata geçirilebilmesiyle halledilebilirdi.

1961 yılında Ankara Ticaret ve Sanayi Odası'nın Sanayi ve Ticaret Odaları olarak ikiye ayrılması için gereken teşebbüsü başlattık. Müteşebbis heyetini Prof. Dr. Orhan Işık, Kimya Mühendisi Özdemir Yarar, iş adamı Ahmet Karamancı ve ben oluşturduk. Bu heyetin en faal üyesi bendim ve 3 odalık şehir büromuzun bir odasını bu işe tahsis ettim. Uzun süren gayretler sonucu Ankara Sanayi Odası 1963 yılı Kasım ayında resmen kuruldu. O tarihte Türkiye'de İstanbul Sanayi Odası ile Ege Bölgesi Sanayi Odası vardı. Ankara Sanayi Odası da 3. sanayi odası oldu.

Bu kuruluş esnasında İstanbul Sanayi Odası Odamıza maddî yardımda bulundu, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda kuruluşta izlenmesi gereken yolu gösterdi.

Ankara'da sanayicilerin büyük kısmı bu teşebbüsü candan desteklediler, bir kaçı bu teşebbüse karşı çıktı. Oda kurulduktan sonra karşı çıkanlar da Odaya üye olmaya mecbur oldular.

Ankara Ticaret ve Sanayi Odası'nın sanayicilerin ve tüccarların aidatından oluşan ve harcanmayıp biriken mal varlığının bir kısmının Ankara Sanayi Odası'na verilmesi için bir hukuk mücadelesi verdik, ama muvaffak olamadık.

Ankara Sanayi Odası 2003 yılında kuruluşunun 40. yılını kutlayacak. Ankara Sanayi Odası Türkiye'nin halen en aktif sanayi odalarından biri olarak çok faydalı hizmetler verdi ve vermeye devam ediyor.

PİYASA : Siz Ankara'da Sanayi Odası Başkanlığını yürüttünüz mü?

ERKUNT : 1963 yılında Ankara Sanayi Odası kurulurken yönetim kurulu başkan yardımcısı oldum. Başkanlığı Prof. Dr. Orhan Işık üstlendi. Bu görevim 6 sene sürdü daha sonraki yıllarda Oda Meclisi üyesi oldum.

1982-1985 döneminde ASO Oda Meclisi Başkanlığı yaptım. 1985-1989 döneminde de Oda Yönetim Kurulu Başkanı oldum. Oda Başkanlığının bir bayrak yarışı olduğunu genç Oda arkadaşlarıma daima hatırlattım.

Oda Başkanlığı yaptığım dönemde TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) yönetim kurulu üyeliğinde de bulundum.

PİYASA: Siyasete karşı mesafeniz ve devletin siyasî mekanizması ile olan yakınlığınız, uzaklığınız, ya da etkileşiminiz nasıldı?

ERKUNT: Oda Başkan yardımcılığı ve Başkanlık yaptığım dönemlerde sanayicinin güncel problemlerini, dünyada ileri sanayi ülkelerinde devlet-sanayi ilişkilerinin nasıl geliştiğini, memleketin sanayileşmesi için Türkiye'de hükümetlerin neler yapması neleri yapmaması gerektiğini, teşvik, yatırım, vergilendirme, ithalat, ihracat, enflasyon, döviz gibi tüm konularda doğru olduğuna inandığımız her türlü mevzuatın Türkiye'de uygulanmasını tavsiye ve talep ettik. Halen bu konuda Oda çalışmalarına meclis üyesi olarak devam ediyorum.

Devletten ihalelere katılıp iş almamaya özen gösterdim. Devlet bankalarından politikacılar kanalı ile hiçbir talebimiz olmadı. Normal banka-müşteri ilişkilerimiz ticarî sahada kanunî sınırlar içinde hiçbir zorlama olmadan yürüdü.

Şirketimiz her zaman vergi ve sosyal sigorta vecibelerini vadelerinde yerine getirdi. Borçlarımızın temdit veya taksitlendirilmesini hiç talep etmedik.

PİYASA: Biraz da Türkiye'deki son ekonomik gelişmeler konusunda neler düşündüğünüzden, bahsedebilir misiniz?

ERKUNT: Türkiye'nin 1930 yılında başlattığı sanayileşme hamleleri 1939 yılında başlayan II. Dünya Savaşı'nda yavaşladı, bir bekleme dönemine girdi. 1945 yılında harbin sona ermesi ile yavaş bir canlanma ortamı oluştu. 1950 yılında Demokrat Parti'nin iktidara gelmesi ile alt yapı yatırımları ve sanayileşme az da olsa canlanmaya başladı. Önce bazı teşviklerle ve ithal ikamesi esas alınarak bazı sınai yatırımlar yapıldı. 1980 yılında başlayan süreçle ve 1983'te Özal'ın kurduğu hükümetle sanayileşme yön değiştirdi. İthal ikamesi değil dışa açılma büyük önem kazandı. Bu heyecan 1991 yılında koalisyon hükümetlerinin aldığı bazı kararlar ile bir ölçüde frenlenmesine rağmen sanayileşme hızlanarak devam ediyor.

1998 yılı son çeyreğinde Türkiye bir krize girdi. Ve bugüne kadar bazı iniş çıkışlarla devam ediyor.

Türkiye'nin en büyük problemi devlet bütçesinin artan ölçüde sürekli açık vermesi sonucu bütün tasarrufların devlet tarafından emilmesi, yüksek enflasyon ve yüksek faiz sonucu yüksek vergiler ve iş aleminin gittikçe küçülmesidir.

1999 yılında IMF ile yapılan bir stand-by anlaşması ile anti enflasyonist bir ekonomi ve bütçe politikası başlatıldı. 2000 yılının Kasım ayında bir finansman krizi patladı, bunu Şubat 2001 ayındaki finansman krizi takip etti. Bu iki kriz reel

sektörü de müthiş sarstı. 2001 yılının Mayıs ayında IMF ile yeni bir anlaşma daha yapıldı ve büyük miktarda borç alındı.

Hükümetin aslında Türkiye'nin kara deliklerini kapatması, devleti, küçültmesi devletteki israfın bertaraf edilmesi için çalışması gerekirken mevcut koalisyon hükümeti bu işi halledemedi. Bir erken seçim kaçınılmaz oldu.

PİYASA: Seçim öncesinde iş güvenliği yasası gündeme geldi. Bu durum iş dünyasında nasıl bir etki meydana getirdi? Türk işverenlerini nasıl etkileyecek?

ERKUNT: Koalisyon hükümetinin yaklaşan seçimlerden dolayı uzun vadeli, Türkiye'yi içinde bulunduğu krizden kurtaracak hiçbir girişimde bulunması bekle-nemezdi. Nitekim koalisyon hükümeti seçimlerin yaklaşmasının da etkisi ile ekono-miyi düzeltecek kararlar almak yerine büyük bir kitleye seçim rüşveti verme telaşına girdi ve mevcut iş kanununa hiç dokunmadan, iş güvencesi yasasını yangından mal kaçırır gibi, hiçbir işveren organizasyonunun ikazlarına kulak asmadan, iş güvence-si adı verilen, işyeri kurmayı müthiş frenleyecek bir kanun bir gece sabah 3'lerde bütün partilerin desteği ve bir avuç milletvekilinin tasvibi ile çıkarıldı.

Yaşanan ekonomik krizde Türkiye'de 2.3 milyon çalışan işçi işsiz kaldı. Yakla-şık 500.000 iş yeri kapandı. Milyonlarca insan iş, aş peşinde koşarken böyle bir kanun ancak işsizliği daha da artıracak bir enstrümandır.

Bu kanun, işçiler iş güvencesi getirmeyen; önemini, itibarını kaybeden işçi sendikalarına bir destek sağlama kanunudur.

PİYASA: Genç girişimcilere ne söylemek istersiniz?

ERKUNT: Türk insanının refaha erişmesi, yani iyi beslenmesi, sağlıklı yaşa-ması, sağlıklı meskenlerde oturabilmesi, daha iyi eğitim alması ancak zengin bir ülkede mümkün olur.

İnsanlar yurt içinde ve dışında ihtiyaç duyulan malları kaliteli olarak üreterek, beklenen hizmeti en iyi şekilde sunarak zenginleşir.

Türkiye'de eğitimini tamamlayan insanlar bir üretim veya bir hizmet kuruluşunun içinde olmalıdır. Nihai hedef de bu üretim ve hizmet kuruluşlarına sahip veya ortak olmakla mümkündür.

Gençlere çalışkan, yaratıcı, sabırlı, tutumlu, dünyaya açık, işbirliğine hazır ol-malarını tavsiye ederim. Hiçbir başarı kendiliğinden kolayca gelmez. Gökten düş-mez.

Başarılı insanları örnek alırsanız, hedefinize daha çabuk ulaşırsınız.

PİYASA: Mümin Erkunt sanayici olmanın ötesinde nelerle uğraşır, hangi faa-liyetlerde bulunur?

ERKUNT: Devamlı okurum. Talebelik zamanımda fotoğrafçılığı da çok sev-dim. Yurt dışındaki eğitimim zamanında iki sömestr fotoğrafçılık dersi aldım. Ama şu anda bu hobiden bir hayli uzağım. İçki ve sigara kullanmıyorum.

PİYASA: Okuduğunuz şeyler genelde iş alanınızla mı ilgili ?

ERKUNT: Bu aralar ekonomi ile ilgili konulara çok önem veriyorum. Ama genel olarak dünyaca ünlü yazarların eserlerini okuyorum. Benim orta okul ve lise yıllarında kompozisyonum ve Türkçe'm mükemmeldi. Meselâ o zaman Türk klâsik

eserlerini okurdum. Bir gün arkadaşlarım bana ne olmak istiyorsun diye sorduklarında, mühendis olacağım dedim. Onlar da edebiyatla bu kadar uğraşıyorsun, neden edebiyatla ilgili bir meslek yapmayı düşünmüyorsun, dediklerinde hayır o bir zevk, ben hayatımı mühendislikten kazanacağım dedim. İş konumuzla ilgili dergiler ile İsviçre’de yayınlanan Neue Zürcher Zeitung’a aboneyim.

PIYASA: Bize vaktinizi ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.

ERKUNT: Ben ilginize çok teşekkür ederim.